

Umeå universitet bäst på att sprida nya rön via webben

Ambitionen att sprida information om nya egna forskningsrön via den egna webbplatsen varierar högst väsentligt mellan olika lärosäten.

Bäst i klassen är Umeå universitet. Andra universitet är mindre benägna att omvandla forskningsresultat till läsbara nyheter på sina webbplatser.

Svensk akademisk forskning håller hög klass. Men för att komma till nytta måste naturligtvis det som sker i laboratorier och forskarrum vara känt även utanför den vetenskapliga världen när resultaten väl är klara. Internet är en effektiv väg som når många.

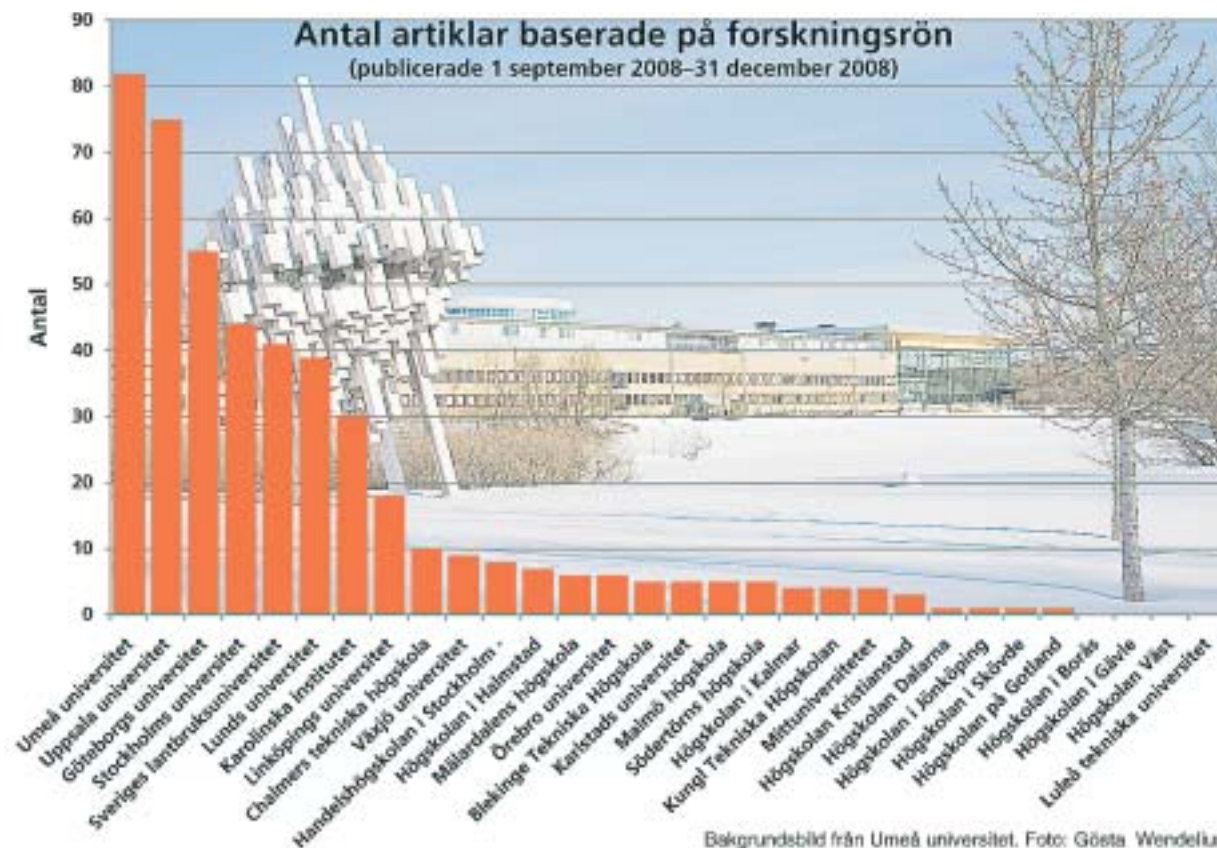
IVA-aktuellt har letat efter forskningsrön på 30 universitets och högskolors webbplatser. Totalt fann vi 470 bearbetade artiklar. Universiteten i Umeå, Uppsala och Göteborg svarade för inemot hälften.

Betydligt mindre vanligt var det att hitta forskningsrönsrelaterade artiklar på exempelvis Lunds, Linköpings och Karlstads universitets internetsidor. (Se diagram överst på sidan.)

1. Det som ingår i IVA-aktuells summering fanns under rubriker som Nyheter, Aktuellt, Pressmeddelanden eller Nytt om forskning. Bara de som innehöll forskningsresultat togs med. Nyheter om anslag eller att ett projekt startade ingår alltså inte. Artiklarna skulle gå att förstå även för den som inte författat den doktorsavhandling som vanligen, men inte alltid, låg till grund för publiceringen. I undersökningen ingår artiklar publicerade på respektive webbplats från 1 september 2008 till årets slut.

I mars förra året genomförde vi en granskning med liknande förutsättningar. Den enda skillnaden är att mätperioden då var några månader längre.

Högskolan i Halmstad, Mälardalen

och Södertörns högskolor hör tillsammans med Chalmers till de webbplatser som sedan dess blivit markant rikare på nyheter med forskningsrön.

Men de tekniska högskolorna, möjligen med undantag för Chalmers, publicerar inte särskilt många forskningsresultat på sina webbplatser. KTH hör till den sämre tredjedelen av de 30 granskade lärosätena. Artiklarna i Luleå tekniska universitets pressrum var odaterade och därför inte möjliga att räkna.

DET FINNS FÖRSTÅS även kvalitetskillnader mellan de olika webbplatserna. Vissa innehåller exempelvis listningar med klickbara rubriker, medan andra redan initialt tar med en kort ingress. Den senare modellen gör det lättare att direkt avgöra om artikeln är av intresse. Handels-högskolan i Stockholm har liksom Umeå och Uppsala universitet tillsammans med några fler genomfört detta konsekvent.

Som framgår av diagrammet är de rönbaserade artiklarna vanligast på de stora lärosätenas webbplatser. De har ju störst resurser, både för forsk-

ning och rimligen också för att kunna förklara och publicera det vetenskaparna har kommit fram till.

FÖR ATT FÅ EN ANNAN BILD av ambitionerna att via webb sprida resultatet satte vi de publicerade artiklarna i relation till forskningsmedlen på

2. Uppgiften om forskningsmedel per lärosäte är hämtad från Högskoleverkets statistikdatabas. Den avser år 2007 och är inte direkt relaterad till antalet publicerade artiklar hösten 2008. Lärosäten med mindre än 100 miljoner att forskas för exkluderades. Antalet artiklar är delat med resurserna. Därefter gjorde vi en ny ranking.

Om högskolor med mindre forskningsresurser är mer måna om att informera om sina rön, eller om de stora universiteten har för stor

respektive lärosäte.

Då blev resultatet ett annat. Handels-högskolan i Stockholm toppar listan när man räknar på så sätt. Umeå är god tvåa.

I övrigt sker en hel del omkastningar jämfört med de absoluta talen.

(Se tabell med relativ rank till höger.)

Rank baserad på antalet artiklar delat med lärosätets forskningsmedel

Handelshögskolan i Stockholm	1
Umeå universitet	2
Blekinge Tekniska Högskola	3
Växjö universitet	4
Mälardalens högskola	5
Malmö högskola	6
Högskolan i Kalmar	7
Uppsala universitet	8
Sveriges lantbruksuniversitet	9
Stockholms universitet	10
Örebro universitet	11
Göteborgs universitet	11
Södertörns högskola	13
Karlstads universitet	14
Mittuniversitetet	15
Lunds universitet	16
Karolinska institutet	17
Linköpings universitet	17
Chalmers tekniska högskola	19
Högskolan i Jönköping	19
Kungl Tekniska Högskolan	21

mängd resultat för att hinna med att omvandla alla till läsvärda artiklar framgår naturligtvis inte av vår sifferexercis. Men något direkt samband mellan forskningsresurser och webbpublicering föreligger inte. Lunds universitet och Karolinska Institutet exemplifierar detta.

3. De lärosäten som informerade om minst en kontaktperson med e-postadress fick 2 poäng. Fanns även direktnummer ytterligare 1. Prenumerationsmöjlighet via e-post gav 2 poäng och RSS-varianten 1. Totalt 6 poäng för kontakthet och prenumerationer.

Om webbplatsen är intressant är det en fördel om den är utrustad med möjlighet att prenumerera på nyheterna. De allra flesta lärosäten har insett detta. Men åtta av de 30 besökta webbplatserna saknade detta tillval. Handelshög-

skolan i Stockholm var en av de åtta.

Nästan samtliga hade dock bestämt sig för att endast erbjuda prenumerationer via RSS. Den tekniken kräver trots allt att prenummeranten kollar då och då om det hänt något.

PRENUMERATIONER VIA mejl är, anser vi, ofta bättre eftersom man då direkt, mejl för mejl, kan avgöra om informationen är värd att granska närmare. Lunds universitet är ett av få undantag. Den som vill ta del av information från detta lärosäte kan välja RSS eller e-post (eller båda).

På en riktigt användarvänlig webbplats bör det även vara lätt att hitta lämplig(a) kontaktperson(er). Antingen generellt eller på informationsavdelningen. Och så är det också.

Samtliga granskade webbplatser innehöll denna uppgift. Men med stora skillnader vad gäller ambitionsnivå.

Exempelvis Umeå universitet har lagt ner en hel del möda på att göra det enkelt att hitta rätt kontaktperson. På några håll var det däremot knepigt att leta upp någon att ringa eller mejla. Bortsett från lärosätets växel.

DET SAMMANVÄGDA resultatet placeras Umeå i topp. Ganska klart till och med.

4. Slutligen väjde vi ihop 1-3 till ett poängtal. Absolut och relativ rank utgör vardera 40 procent av detta. Kontakthet och prenumerationer 20. Därefter omvandlades poängtalet till procent av högsta tänkbara poäng.

Även vid IVA-aktuells genomgång 2007 kom Umeå högt. Då tvåa efter Uppsala universitet. Åsa Rudehäll

är biträdande informationschef på Umeå universitet. Hon ansvarar för forskningsinformationen. Förmodligen ger hon en del av förklaringen till lärosätets topplacering i IVA-aktuells granskning genom att berätta att universitetet lanserade en ny version av webbplatsen så sent som i november 2008.

– Vi har velat förverkliga många ambitioner med den nya webben, säger hon.

MEN DET SPELAR förstås också stor roll att lärosätet har bestämt sig för att internet ska vara den främsta informationskanalen. Och då inte bara när det gäller att sprida forskningsrön. Även blivande studenter och andra intresserade ska lätt kunna ta reda på vad Umeå universitet har att erbjuda.

På fakulteterna finns informationspersonal med vetenskaplig och journalistisk bakgrund. Detta underlättar kontakterna med forskarna.

– Forskarna är engagerade. Utöver nyhetsartiklar om forskning så gör vi en hel del forskarporträtt, vilket också bidrar till att sprida kunskap om både forskning och universitetet, säger Åsa Rudehäll.

CAMILLA MODÉER ÄR generalsekretär för föreningen Vetenskap & Allmänhet, VA. Ett av VAs mål är att främja idéutbytet och kontakterna mellan allmänhet och forskare. Camilla Modéer ser internet som en viktig plats där forskare och allmänhet kan mötas.

– IVA-aktuells undersökning visar på stora skillnader mellan lärosätenas filosofi när det gäller att sprida information. Man kan undra vilka kanaler de stora universitet som publicerar lite på sina webbplatser egentligen använder? säger hon.

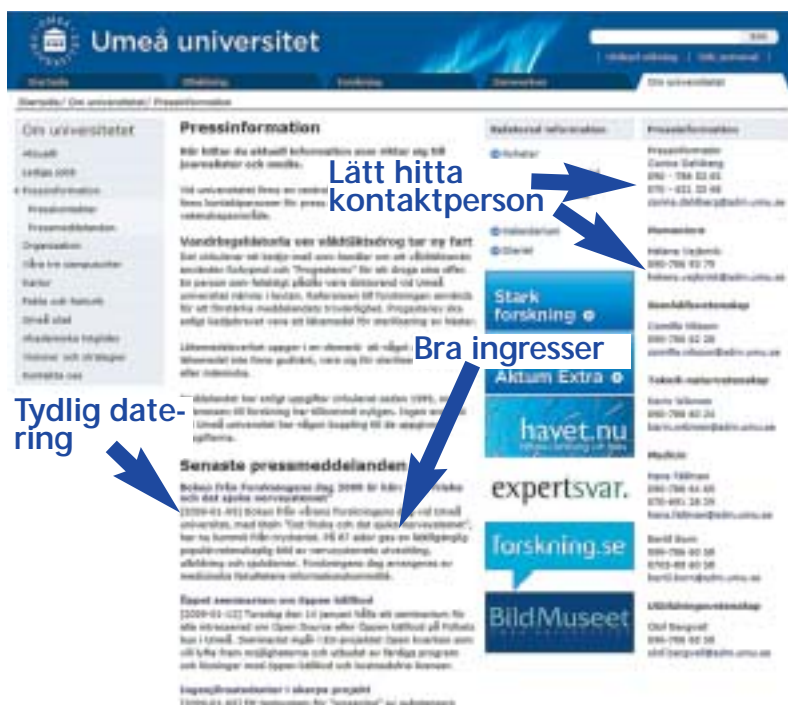
Hon anser att alla forskare borde informera om vad de gör just via internet.

– Finns informationen på webben, så är den enkelt sökbar och lättillgänglig.

Camilla Modéer anser dock att forskarna behöver hjälp och stöd för att kunna formulera sina rön populärt.

– Det borde finnas resurser för ändamålet och incitament för forskare som är duktiga på att kommunicera sina rön. Det borde faktiskt vara en akademisk merit, säger hon.

/Pär Rönnberg pr@iva.se 08-791 29 79

Datering finns också i själva artikeln. Bra om man hittar den via exempelvis Google. Kontaktinformation till aktuell forskare för den som vill veta mer. Utskriftsfunktion och ett sökbart arkiv med äldre artiklar gör informationen på Umeå universitets webbplats lättanvänd.

Sammanvägt resultat

Lärosäte	Procent av max.poäng
Umeå universitet	97
Uppsala universitet	86
Handelshögskolan i Stockholm	81
Växjö universitet	79
Sveriges lantbruksuniversitet	79
Stockholms universitet	79
Göteborgs universitet	79
Blekinge Tekniska Högskola	73
Mälardalens högskola	72
Malmö högskola	67
Lunds universitet	66
Örebro universitet	62
Karolinska institutet	62
Linköpings universitet	61
Högskolan i Kalmar	59
Chalmers tekniska högskola	56
Södertörns högskola	55
Karlstads universitet	54
Mittuniversitetet	45
Kungl Tekniska Högskolan	35
Högskolan i Jönköping	32